

Gemeente Langedijk

Raadsvergadering	: 17 december 2013
Agendnummer	: 13
Portefeuillehouder	: F. Westerkamp
Afdeling	: Beleid en Projecten
Opsteller	: F. Coppens

Voorstel aan de raad

Onderwerp	: Strategisch Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (SIHP) (62)
Programma	: Onderwijs

Gevraagde beslissing:

1. de beleidsmatige uitgangspunten zoals beschreven in het “Strategisch Integraal Huisvestingsplan Onderwijs” vaststellen;
2. het scholenplan Langedijk vaststellen;
3. de investeringen van het SIHP meenemen in het MIP
4. instemmen met de aanbevelingen van het SIHP

Aanleiding/vraagstelling:

Sinds 1997 zijn gemeenten wettelijk verplicht te voorzien in adequate huisvesting voor het primair en het voortgezet onderwijs. Daartoe heeft onze gemeente onder meer de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs (VVHO) vastgesteld en worden er elke twee jaar leerlingenprognoses opgesteld. De VVHO biedt een belangrijke houvast voor zowel schoolbesturen als de gemeente, maar is in feite géén beleidsinstrument. Indien een gemeente en de schoolbesturen gezamenlijk willen vastleggen op welke wijze zij invulling willen geven aan de onderwijshuisvesting in de toekomst, moet dit op een andere manier worden omschreven. Verschillende gemeenten in het land hebben daarom een zogenaamd “Strategisch Integraal Huisvestingsplan” (SIHP) opgesteld.

Een SIHP biedt gemeenten en schoolbesturen een handvat om naast de verordening afspraken te maken in het kader van lokaal onderwijshuisvestingsbeleid. Op deze manier wordt zowel het gemeentelijk als het gezamenlijke beleid verankerd en daardoor kan er beter worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen, zoals de toenemende diversiteit in het onderwijs, het ontstaan en de groei van de brede school en de ontwikkelingen op het gebied van kinderopvang.

Kortom, in een SIHP wordt beschreven hoe de gemeente en de schoolbesturen omgaan met onderwijshuisvesting en hoe het gemeentelijk beleid daaromtrent is vormgegeven.

In onze gemeente heeft de planmatige voorbereiding van een SIHP plaatsgevonden van begin januari 2013 tot eind augustus. De gemeente is daarbij bijgestaan door adviesbureau 'ICS adviseurs'.

Vertrekpunt opstellen SIHP

Een belangrijk vertrekpunt is het coalitiedocument van 9 augustus 2011 bij het programma onderwijs opgenomen: "Onderwijs is belangrijk voor de toekomst. Goede huisvesting is daarvoor een voorwaarde. Uitgangspunt is onderwijshuisvesting, ingericht voor het onderwijs van morgen, op basis van de Brede School."

Een SIHP geeft inzicht wat er de komende 10 jaar nodig is om goede onderwijshuisvesting te verwezenlijken.

Lokaal beleid en gedeelde uitgangspunten in het SIHP

In het SIHP is een zevental lokale beleidsaspecten c.q. uitgangspunten opgenomen. Deze worden uitgebreid behandeld in hoofdstuk 3 van het SIHP. In het kort gaat het om de volgende punten:

1. Gedeelde uitgangspunten schoolbesturen en gemeente op het gebied van onderwijshuisvesting zoals vastgesteld in een startbijeenkomst over de toekomst van het onderwijs die gehouden is in juli 2012;
2. Het niet langer standaard toepassen van de ruimteopslag van 16,6% in het kader van de facilitering van brede scholen;
3. Het concept 'schoolwoningen' niet langer als oplossing voor ruimtebehoefte van scholen beschouwen;
4. Het concept 'wenslokalen' niet langer als onderdeel van het onderwijshuisvestingsbeleid beschouwen;
5. Het verwijzen van scholen met structurele ruimtebehoefte naar leegstand elders in de gemeente is geen wenselijke optie (voor langer dan 5 jaar). Voor een tijdelijke situatie (tot 4 jaar) ziet de gemeente verwijzing wel als mogelijke oplossing.
6. Het visiedocument "De route naar een Integraal Kindcentrum" als uitgangspunt voor verdere ontwikkeling van een kindcentrum.
7. Andere partijen dan basisscholen die zich huisvesten in een school dragen daarvoor de bijbehorende lasten.

Relatie met accommodatiebeleid

Verschillende aspecten en doelstellingen uit het Strategisch Integraal Huisvestingsplan kunnen worden gerelateerd aan de nota "Langedijker Kracht; subsidiëren en accommoderen vanuit een Langedijker visie". Een belangrijk uitgangspunt in deze nota is het gezamenlijk met derde

partijen bereiken van maatschappelijke doelen. De wijze waarop het Strategisch Integraal Huisvestingsplan is opgesteld is hier een sprekend voorbeeld van; namelijk in nauwe samenwerking met de schoolbesturen. Daarnaast wordt er in de nota "Langedijker Kracht" aandacht besteed aan (de gevolgen van) leegstand van maatschappelijk vastgoed en de verschillende manier waarop de gemeente hiermee om kan gaan. Het fenomeen leegstand is ook in het Strategisch Integraal Huisvestingsplan een belangrijk aspect van waaruit diverse huisvestingsscenario's worden ontwikkeld. In meer algemene zin laten zowel het Strategisch Integraal Huisvestingsplan als de nota "Langedijker Kracht" zien dat het van belang is om bewust om te gaan met de exploitatie van scholen en maatschappelijk vastgoed. Bezuinigingsdoelen kunnen de varianten in de tijd gezien beïnvloeden door ze naar achteren te moeten schuiven.

Nulmeting schoolgebouwen

ICS adviseurs heeft een nulmeting bij alle schoolgebouwen verricht. Daarbij is elk gebouw gescoord op de volgende aspecten:

1. “Kwaliteit – technisch”, oftewel de onderhoudsstaat van het gebouw
2. “Kwaliteit – ruimtelijk functioneel” oftewel de onderwijskundige kwaliteit van het gebouw
3. “Financiën – boekwaarde” waarbij wordt bekeken of de boekwaarde van het gebouw in verhouding staat tot de leeftijd ervan
4. “Financiën – onderhoudslasten” waarbij wordt bekeken in hoeverre de gemeente onderhoudslasten zal gaan hebben aan het gebouw in de nabije toekomst
5. “Vraag en aanbod” waarbij wordt bekeken of de ruimtebehoefte van de school in lijn is met de capaciteit van het gebouw
6. “Samenwerking” waarbij wordt bekeken in hoeverre er in het gebouw wordt samengewerkt met andere partijen zoals kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

Kansenkaarten

De nulmeting is besproken met de schoolbesturen en de maatschappelijke partners Stichting Kinderopvang Langedijk (SKL) en Stichting Peuterspeelzalen Langedijk (SPL) waren vertegenwoordigd. De resultaten van zowel de nulmeting als de bespreking hierover (de inventarisatie) heeft ICS adviseurs verwerkt in zogenaamde “kansenkaarten”. Deze kansenkaarten zijn samenvattende visualisaties van de breed gedragen indrukken uit de inventarisatie. De kansenkaarten resulteren per voedingsgebied in een totaalbeeld van de uitdagingen op huisvestingsgebied ‘in één oogopslag’. Elke kern heeft een eigen kansenkaart, waardoor direct de onderliggende verbanden en eventuele overeenkomsten en verschillen transparant worden. De kansenkaart wordt dan ook gezien als tussenstap van inventarisatie naar de oplossingsrichtingen in het Scholenplan.

Mogelijke oplossingen/alternatieven:

Op basis van de inventarisatie en de kansenkaarten zijn per school voorstellen gedefinieerd als zijnde toekomstperspectief voor de huisvesting.

Varianten en IKC-perspectief als lokaal beleid

De gemeente kan op verschillende manieren antwoord geven de gesignaleerde kansen en knelpunten. Er is gekozen om te werken met 3 varianten, die tevens goed de bandbreedte van de oplossingsrichtingen of toekomstperspectieven aangeven.

- Minimum variant: gemeente voldoet aan haar huisvestingsplicht en doet het noodzakelijke in het kader van instandhouding. De huisvesting is daarmee de komende jaren op een voldoende niveau, maar er wordt niet expliciet ingezet op een kwaliteitsverhoging (technisch dan wel functioneel) van de huisvesting.
- Maximum variant: gemeente voldoet aan haar huisvestingsplicht op een ‘maximale’ wijze én voorziet hierbinnen waar kansrijk c.q. wenselijk in een technisch dan wel functionele kwaliteitsverbetering van de huisvestingsportefeuille.
- PLUS variant: naast haar wettelijke taak (faciliteren in doelmatige huisvesting) faciliteert de gemeente middels specifiek en aanvullend lokaal beleid met betrekking tot onderwijshuisvesting.

Bovenstaande drie varianten inclusief de bijbehorende termijnen van realisatie komen onderstaand per school terug in de toekomstperspectieven. De scholen zijn per kern geclusterd en de toekomstperspectieven gaan waar mogelijk en waar kansrijk in op integrale oplossingen. De gedefinieerde voorstellen per school vormen tezamen met de plannen van de andere scholen in de betreffende kern het scholenplan per kern.

Tevens wordt er inzicht te verschaffen in de consequenties in het geval de gemeente de komende 10 jaar niets (nieuws) doet op het gebied van onderwijshuisvesting. Deze zogenaamde 0 – variant is uitgewerkt in bijgevoegde oplegnotitie. De 0 – variant is separaat bijgevoegd en niet in het SIHP opgenomen omdat deze niet is besproken met de schoolbesturen en de overige maatschappelijke partners.

Het SIHP zelf is namelijk in nauw overleg met hen tot stand gekomen. In feite kan de 0-variant ook geen onderdeel uitmaken van het SIHP omdat kiezen voor deze variant impliceert geen enkele (beleids)keuze te maken op het gebied van onderwijshuisvesting. Daarnaast lijkt de 0-variant in te druisen tegen de verordening en de Wet op het Primair Onderwijs omdat de gemeente een wettelijke zorgplicht heeft ten aanzien van onderwijshuisvesting.

Voor alle duidelijk de raad kan anders besluiten dan wordt voorgesteld in het SIHP. In dat geval geeft u het college de opdracht om over de door u gekozen pakket van varianten overeenstemming te bereiken.

Scholenplan Langedijk

School	Kern	Omschrijving variant	Jaar*****	Investing
OBS Barnewiel	Oudkarspel	MIN: Afstoten semipermanente uitbreiding en beperkte functionele aanpassing gebouw ten behoeve van brede school concept.	2015	€ 160.000,-
RKBS St. Maarten	Oudkarspel	MIN: Afstoten semipermanente uitbreiding en beperkte functionele aanpassing gebouw ten behoeve van brede school concept.	2015	€ 280.000,-
OBS Wijde Veert	Noord - Scharwoude	MIN: Instandhouden	-	-
RKBS Maria	Noord - Scharwoude	ALT: Inpassing RK – onderwijs in Het Palet door realisatie uitbreiding.	2020	€ 1.600.000,-*
RKBS De Duizend Eilanden	Noord - Scharwoude	ALT: Inpassing RK – onderwijs in Het Palet door realisatie uitbreiding + beperkte functionele aanpassing van gebouwdeel oost om dit beter geschikt te maken om hele school in onder te brengen.	2015	
OBS De Steltloper	Sint Pancras	ALT: Realisatie van een gezamenlijke schoollocatie voor De Steltloper en Paus Johannes door uitbreiding en renovatie van de bestaande locatie van de Paus Johannes.	2015	€ 2.000.000.-**
RKBS Paus Johannes	Sint Pancras	ALT: Realisatie van een gezamenlijke schoollocatie voor De Steltloper en Paus Johannes door uitbreiding en renovatie van de bestaande locatie van de Paus Johannes.	2015	
CBS Het Bakken	Sint Pancras	MIN: Ingrijpende technische en ruimtelijke functionele aanpassing.	2015	€ 780.000.-***
CBS van Arkel	Broek op Langedijk	MIN: Instandhouden	-	-
OBS De Phoenix	Broek op Langedijk	MIN: Instandhouden	-	-
RKBS De Koolvlet	Broek op Langedijk	MIN: Uitbreiding onderwijscapaciteit middels interne aanpassing gebouw	-	PM****
CSG Jan Arentsz	Zuid - Scharwoude	MIN: Instandhouden	-	-
			Totaal	€ 5.000.000,-+ PM

Financiële aspecten:

De onderwijshuisvestingsreserve biedt op dit moment geen ruimte voor de dekking van de nieuwe, extra kapitaallasten die voortkomen uit het SIHP. Eerdere recente investeringen voor onderwijshuisvesting zoals voor Het Palet in Noord-Scharwoude en het OW complex in Broek op Langedijk, worden uit deze reserve gedekt. Er zit onvoldoende in de onderwijshuisvestingsreserve voor nieuwe investeringen.

Het Meerjareninvesteringsplan (MIP) is het financiële instrument waarmee een integrale afweging, per jaar, van alle gemeentelijke investeringen plaatsvindt, die in enig jaar kunnen uitgevoerd dienen te worden. Beleidsplannen zoals het SIHP, geven de beleidskaders aan met financiële randvoorwaarden, zoals de benodigde investeringskredieten, de eventuele dekkingsmogelijkheden uit reserves en uitgangspunten over aanwending van verkoopopbrengsten, huuroopbrengsten, etc.

In het MIP vindt jaarlijks de integrale afweging van deze Onderwijsinvesteringen plaats met alle overige binnen de gemeente benodigde investeringen. Het vaststellen van het SIHP betekent in feite dat de investeringen daarin genoemd ook worden opgenomen op het MIP. De feitelijke beslissing tot aanwending van die investeringen gebeurt door het vaststellen van het MIP en verwerking daarvan in de komende begrotingen.

Het SIHP brengt geen mogelijke opbrengsten in beeld. Bij de werkelijke uitvoering van de plannen wordt er gekeken wat eventuele baten zijn en op welke wijze deze kunnen worden ingezet.

Overleg/inspraak/zienswijzen:

ICS adviseurs heeft bij aanvang van de opdracht interviews gehouden met alle in de gemeente Langedijk betrokken schoolbesturen, zowel binnen het primair als het voortgezet onderwijs. Ook de in de gemeente gevestigde kinderopvang organisatie en de organisatie voor peuterspeelzaalwerk zijn geïnterviewd.

Op basis van de interviews is de eerste analyse van de situatie per kern en per locatie zo nodig bijgesteld. Vervolgens is middels een interactieve werkbijeenkomst met de gemeente, de betrokken schoolbesturen en een vertegenwoordiging vanuit Stichting Kinderopvang Langedijk (SKL) en Stichting Peuterspeelzalen Langedijk (SPL) gebrainstormd over de constatering van de huidige situatie in de gemeente Langedijk.

Zoals eerder gesteld, heeft ICS adviseurs kansenkaarten per kern opgesteld. De kansenkaarten zijn besproken in een tweede interactieve werkbijeenkomst met de genoemde partners. De uitkomsten van deze tweede werkbijeenkomst zijn als fundament gebruikt voor de scholenplannen per kern.

De scholenplannen per kern zijn vervolgens besproken met de partners in een laatste bijeenkomst.

Rapportage/verantwoording/evaluatie:

Pas wanneer het SIHP is vastgesteld kan er afgesproken worden hoe scholenplan wordt geëvalueerd.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit:

- Strategisch Integraal Huisvestingsplan Onderwijs is als bijlage opgenomen bij dit besluit;
- het visiedocument "De route naar een Integraal Kindcentrum";
- De oplegnotitie met daarin de uitgewerkte 0-variant.

Stukken die voor de raad ter inzage liggen:

Behalve het Strategisch Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, liggen er geen stukken ter inzage.

Zuid-Scharwoude, 30 augustus 2013
Burgemeester en wethouders van Langedijk,

drs. J.F.N. (Hans) Cornelisse
burgemeester

E. (Erik) Annaert
gemeentesecretaris/directeur

Gemeente Langedijk

De raad van de gemeente Langedijk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 augustus 2013, nummer 62;

b e s l u i t :

1. de beleidsmatige uitgangspunten zoals beschreven in het Strategisch Integraal Huisvestingsplan Onderwijs vast te stellen;
2. het "Scholenplan Oudkarspel" vast te stellen op basis van de minimum-variant zoals genoemd in het SIHP;
3. het "Scholenplan Noord-Scharwoude" vast te stellen op basis van de minimum voor de Wijde Veert en de alternatieve-variant voor RKBS de Mariaschool en RKBS de Duizend Eilanden school zoals genoemd in het SIHP;
4. het "Scholenplan Sint Pancras" vast te stellen op basis van de minimum variant voor CBS het Baken en alternatieve-variant voor RKBS de Paus Johannes school en OBS de Steltloper zoals genoemd in het SIHP;
5. het "Scholenplan Broek op Langedijk" vast te stellen op basis van de minimum -variant zoals genoemd in het SIHP
Indien de raad het IKC door wilt zetten is het noodzakelijk om voor het cluster Oudkarspel en Sint Pancras een plus-variant te kiezen:
6. het scholenplan vast te stellen met een plus-variant voor de clusters Oudkarspel en Sint Pancras zoals genoemd in het SIHP
7. de investeringen van het SIHP meenemen in het MIP
8. in te stemmen met de aanbevelingen zoals beschreven in het Strategisch Integraal Huisvestingsplan Onderwijs vast te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Langedijk in zijn openbare vergadering van 17 december 2013.

De voorzitter,

drs. J.F.N. Cornelisse

De griffier,

J. van den Bogaerde